Міністерство освіти і науки України

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

Затверджую
Голова Вченої Ради
Л.Л. Товажнянський

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Рівень освіти	Доктор філософії

Харків
2017

ПЕРЕДМОВА

1. Затверджено та надано чинності Рішенням вченої ради університету протокол № 6 від 07.07.2017 року.

2. Узгоджено:
начальник відділу підготовки
спеціалістів вищої кваліфікації доц. В.В. Штефан

3. Уведено вперше

Розробники: проф., д.с.н. І.П. Рущенко – гарант програми
проф., д.с.н. В.В. Бурега
проф., к.с.н. М.В. Бірюкова
проф., д.с.н. О.І. Горошко

4. Діє тимчасово до введених стандартів вищої освіти.

І. Загальні положення

1. Мета освітньо-наукової програми

Визначення змісту освіти для підготовки доктор філософії за спеціальністю «Соціологія».

2. Характеристика програми

2.1. Програма охоплює зміст навчання в Національному технічному університеті «Харківській політехнічний інститут», обсяг та рівень засвоєння в процесі підготовки докторів філософії за спеціальністю 054 «Соціологія», освітні компоненти, форму звітів та атестації, термін навчання.

2.2. Програма здійснюється в очній та заочній формі навчання в аспірантурі. Нормативний строк навчання складає чотири роки в аспірантурі та п’ять років поза аспірантурою.

2.3. Програма підготовки в аспірантурі складається з освітньої та наукової складових. Об’єм освітньої складової має 40 кредитів ECTS не залежно від форми навчання та реалізується в перші три роки навчання. Кількість кредитів, що реалізується за один навчальний рік не менш 5 й не більш 30 кредитів. Перші два роки поділяється на два семестри, кожний семестр складається з десяти навчальних тижнів, інші відводяться до науково-дослідної роботи. Семестр закінчується одним тижнем сесії. Освітня складова освітньо-наукової програми (ОНП) містить обов’язкові соціально-гуманітарні дисципліни та блок дисциплін вільного вибору аспіранта, який складається з дисциплін науково-професійної та практичної підготовки, дисципліни зі спеціальності. Теоретична підготовка спільно із науково-практичною підготовкою забезпечують одержання аспірантом глибоких знань, необхідних для виконання дисертаційної роботи з відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем освіти.

2.4. Програма передбачає викладання окремих загально-освітніх та професійних навчальних дисциплін англійською мовою.

2.5. Для викладання загально-освітніх дисциплін можливо використання дистанційних технологій.

2.6. Підготовка доктора філософії за ОНП виконується під керівництвом наукового керівника. Не виконання освітньої та наукової складових є підставою для відрахування аспіранта, як не виконання індивідуального плану. Наукова складова виконується за весь строк навчання, не переривається на освітню складову, сесію та практику.

2.7. Програма включає педагогічну практику на третьому році навчання та займає десять тижнів, які закінчуються звітом.

2.8. За весь строк навчання аспірант два рази на рік звітує про його виконання індивідуального плану на засіданні випускової кафедри, вченій раді факультету і щорічно атестується науковим керівником відповідно до графіку навчального процесу.

2.8. Ступінь доктора філософії за спеціальністю «Соціологія» присуджується на підставі виконання освітньої та наукової складових програми. Закінчення наукової складової передбачає атестацію у вигляді успішної публічного захисту дисертації в спеціалізованій вченій раді. У випадку дострокового повного виконання ОНП, проходження атестації аспіранту присуджується ступінь вищої освіти – доктора філософії.

2.9. При виконанні ОНП и проходження атестації аспіранту видається диплом доктора філософії.

3. Обґрунтування наукового напрямку в підготовці аспірантів за освітньо-науковою програмою

В Національному технічному університеті «ХПІ» підготовка докторів філософії за спеціальністю 054 «Соціологія» (Наказ №1151 від 06.11.15 р.). Дисертаційні роботи виконуються в рамках наукових шкіл кафедри.

№	Випускова кафедра	Назва наукової школи	Керівник наукової школи	Тематика НДР
1	Соціології та політології	Соціологія державного управління	Бурега В.В.	Тема НДР: «Розвиток сучасного українського суспільства: соціологічний та політологічний виміри» - державний реєстраційний номер 0115U00604, дата реєстрації – 25.02.15.
2	Соціології та політології	Соціологія соціальної безпеки	Рущенко І.П.	Тема НДР: «Розвиток сучасного українського суспільства: соціологічний та політологічний виміри» - державний реєстраційний номер 0115U00604, дата реєстрації – 25.02.15.
3	Міжкультурної комунікації та іноземної мови	Соціологія інтернет-комунікацій	Горошко О.І.	Тема НДР: «Комунікативні механізми соціальної й етнополітичної консолідації українського суспільства» (номер державної реєстрації 0106U00223), дата реєстрації – 12.04.14

4. Мета і завдання освітньо-наукової програми

Метою програми докторів філософії зі спеціальності «Соціологія» є підготовка аспірантів, що передбачає здобуття теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей достатніх для продукування нових ідей, розв’язання комплексних наукових проблем у галузі соціологічної науки та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

5. Академічні та професійні права

5.1. Подальше навчання.

Аспірант, який пройшов підготовку за даною ОНП програмою та отримав диплом доктора філософії може продовжити навчання в ВНЗ України та за кордоном для отримання наукового ступеню доктора наук.

5.2. Працевлаштування

Випускник може працювати на посадах, пов’язаних з науково-дослідною діяльністю та експертною діяльністю в бізнес сфері, в галузі управління

людськими ресурсами та в сфері викладацької діяльності в України та за кордоном.

6. Вимоги до рівня підготовки вступників

6.1. На навчання для здобуття ступеня доктора філософії приймаються особи, які здобули ступінь магістра чи освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста.

6.2. Вступники зараховуються до аспірантури на підставі правил прийому в аспірантуру, які затверджуються вченою радою НТУ «ХПІ».

II. Зміст освітньо-наукової програми

7. Програмні компетентності ОНП за спеціальністю «Соціологія»

7.1. За час навчання в аспірантурі за ОНП у здобувача повинні сформуватися загальні та професійні компетентності.

7.2. Загальні компетентності (ЗК), які не залежать від галузі та є обов'язковими для здобувачів ступеню доктора філософії:

Шифр	Зміст
	Загальна підготовка
ЗК-1	Здатність до критичного аналізу та оцінки сучасного стану науки та формулювання нових підходів для вирішення теоретичних та практичних наукових завдань.
ЗК-2	Здатність і готовність очолювати роботу вітчизняної або міжнародної наукової програми чи проекту, бути активним суб'єктом міжнародної наукової діяльності, та комунікувати із міжнародною науковою спільнотою
ЗК-3	Здатність використовувати основні сучасні інформаційні технології, методи видобування та обробки інформації
ЗК-4	Готовність до самостійної індивідуальної роботи, здійснення комплексного дослідження, керівництва науко-дослідною групою
ЗК-5	Готовність до викладання соціологічних дисциплін в межах освітніх програм, використання сучасних педагогічних методів та засобів активізації педагогічної діяльності
ЗК-6	Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько-свідомо,підтримувати рівні можливості та запобігати дискримінаційним практикам в професійній діяльності, дотримуватися вимог та стандартів авторського права
ЗК-7	Здатність застосовувати методи математичного аналізу і моделювання складних систем
ЗК-8	Здатність планувати науково-професійний та особистий розвиток

7.3. Професійні компетентності, які розкривають вміння та навички за спеціальністю 054 «Соціологія».

Шифр	Зміст
	Підготовка професійна
ПКс-1	Здатність до організації та проведення наукових досліджень в області соціальних явищ, процесів, відносин із залученням сучасних наукових методів, інформаційних технологій та програмного забезпечення в галузі соціології
ПКс-2	Здатність до аналізу кількісної та якісної соціальної інформації; її верифікації, складання соціологічної звітності
ПКс-3	Здатність представляти результати власної наукової діяльності в публікаціях різного виду, їх підготовка на протязі навчання в аспірантурі
ПКс-4	Здатність розуміти та аналізувати глобальні проблеми сучасності
ПКс-5	Готовність реалізовувати у практичної діяльності принципи та етичні норми, що належать до професійного кодексу соціолога
ПКс-6	Здатність до викладацької діяльності в межах навчальної спеціальності «Соціологія»
ПКс-7	Здатність презентувати отримані соціологічні дані за допомогою сучасних технологічних можливостей, у т.ч. користуючись програмами MS Office: ”PowerPoint”, ”Excel”, ”Access” та пакетом ”SPSS”
ПКс-8	Здатність виявляти сутність, причини, форми та типи агентів соціальних змін в традиційних та сучасних суспільствах та їх наслідки
ПКс-9	Здатність уявляти стратифікаційну систему сучасного суспільства, аналізувати життєві стратегії та стиль життя представників різних соціальних прошарків
ПКс-10	Здатність розуміти напрямки розвитку сучасної соціології та зміст основних теоретичних концепцій та парадигм
ПКс-11	Здатність до аналізу новітніх форм соціальних комунікацій глобального змісту
ПКс-12	Здатність до аналізу управлінських процесів, що відбуваються у суспільстві виходячи з критеріїв соціальної адекватності
ПКс-13	Здатність використовувати сучасні соціологічні методи онлайн дослідження, інформаційні та соціальні Інтернет технології, методи соціального проектування і прогнозування для аналізу і оцінки стану соціальної реальності і виявлення тенденцій розвитку Інтернету як комунікативного соціального та культурного комунікативного інституту

8. Результати освоєння ОНП за спеціальністю «Соціологія»

Результат освоєння ОНП передбачає оволодіння новітніми знаннями соціологічної науки, методологією та методами проведення наукових досліджень. Аспірант отримує знання стосовно змін і процесів, що

відбуваються в суспільстві на локальному, регіональному, загальнонаціональному та світовому рівнях з метою реалізації отриманих компетенцій в професійної діяльності в сфері бізнесу, державного управління та місцевого самоуправління, в діяльності недержавних громадських об’єднань.

Шифр	Зміст
	Загальна підготовка
РН-1	Знати та розуміти базові світоглядні та соціокультурні знання, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності
РН-2	Знати та розуміти сучасні методи філософських досліджень для рішення соціальних та наукових проблем; знати та розуміти комплексні наукові та технічні проблеми в контексті культури
РН-3	Володіння навичками вільного сприйняття на слух іншомовного мовлення, розмовної взаємодії на загальну та вузькоспеціальну тематику, спонтанним монологічним мовленням іноземною мовою, читання розуміння та реферування академічних та професійних матеріалів будь-якої складності, письмовим відтворенням широкого діапазону ділових та професійних повідомлень
РН-4	Готовність до різних форм і засобів міжнародного співробітництва (спільний проект, гранд, конференція, конгрес, симпозіум, семінар, тощо)
РН-5	Знати і розуміти особливості та можливості сучасних інформаційних технологій та їх застосування у наукових дослідженнях
РН-6	Знати, розуміти і вміти використовувати спеціальні математичні методи і програмні засоби комп’ютерної математики
РН-7	Знати та розуміти сучасні методи дослідження математичних методів та інформаційних технологій математичного і комп’ютерного моделювання складних систем, системного аналізу і проектування, оптимізації та прийняття рішень, прогнозування та експертного оцінювання
РН-8	Знати та розуміти сучасні методи дослідження математичних моделей та алгоритмів інтелектуального аналізу даних, машинного навчання, аналізу сигналів, зображень та текстів, інформаційного пошуку та видобування знань, захисту інформації
РН-9	Вміння використовувати програмно-цільовий метод для управління науково-технологічним розвитком підприємства. Вміння формувати портфель проектів та управляти ним.
РН-10	Вміння створювати наукову програму. Вміння управляти змістом компонентів програми. Вміння визначати організаційну структуру, ролі і відповідальність у програмі. Вміння забезпечувати якість у програмі. Вміння розподіляти ресурси у

	програмі.
РН-11	Вміння управляти інтеграцією, змістом, часом, вартістю, якістю, ризиками, людськими ресурсами, комунікаціями, закупівлями, стейкхолдерами наукового проекту
РН-12	Вміння займатись викладацькою діяльністю за фахом, розуміє суть педагогічної діяльності, змістовну характеристику організації освітнього процесу у вищій школі та може взяти участь в організації навчального процесу
РН-13	Вміння виступати перед аудиторією: викладати навчальний матеріал, вести дискусію, аргументовано відстоювати свою позицію. Знати як професійно розвивати і вдосконалювати свою педагогічну майстерність
РН-14	Оволодіння спеціалізованими фактологічними та теоретичними знаннями про інтелектуальну власність, її правові інститути, основні поняття та визначення щодо технологічних інновацій; трансферу технологій та інноваційного підприємництва. Вміння проведення оцінки комерційного потенціалу й перспектив комерціалізації технологій, розроблення договорів щодо розпорядження майновими правами, виявлення можливостей по комерціалізації знань, високого наукового рівня, професіоналізму наукового персоналу
РН-15	Вміння проведення оцінки майнових прав інтелектуальної власності згідно поставленої мети
РН-16	Забезпечення високого інноваційного рівня виконуваних наукових досліджень, сприяння набуттю та комерціалізації прав інтелектуальної власності, що міститься в результатах науково-дослідних, дослідно-конструкторських, технологічних та навчально-методичних робіт
РН-17	Знати методи моделювання, вміти будувати математичні моделі, володіти методами комп’ютерного моделювання, методи оптимізації, володіти методами прийняття рішень
РН-18	Знати методи теорії ймовірностей та нечіткої математики, володіти методами моделювання в умовах невизначеності. Знати методи обчислювального інтелекту, володіти методами штучних нейроних мереж та машинного навчання
РН-19	Знати вимоги до публікацій результатів досліджень, переліками головних фахових наукових видань за спеціальністю, особливостями публікації в електронних виданнях та виданнях, що входять до провідних наукометричних баз (Scopus , Google Scholar Citation та ін.). Знати структурні складові дисертаційних робіт, обсягами, особливості та принципи їх викладання, методичні засади формування переліку цитованої літератури за одним з рекомендованих міжнародних стилів. Знати процедуру подання дисертацій до розгляду і захисту у спеціалізованій вченій раді, переліком необхідних документів та вимогами до їх форми і змісту.
	Професійна підготовка

РНс-1	Вміння самостійно розробляти програму соціологічного дослідження, визначити необхідні людські та матеріальні ресурси для здійснення наукового проекту, розробляти календарний план дослідження
РНс-2	Навички вибору адекватних завданням соціологічного дослідження методів збору первинної соціальної інформації
РНс-3	Вміння складати та оформлювати професійну документацію, наукові звіти, представляти результати соціологічних досліджень
РНс-4	Знання кількісних методів аналізу соціологічної інформації, вміння робити обґрунтовані висновки та рекомендації
РНс-5	Вміння оперувати якісними методами аналізу соціологічної інформації, та вміння робити обґрунтовані висновки та рекомендації
РНс-6	Знання вимог щодо змісту, структури та оформлення наукових публікацій різних видів в українських та закордонних виданнях
РНс-7	Знання змісту глобальних проблем людства, та вміння ідентифікувати їх прояви в українському суспільстві
РНс-8	Знання основ профілактичної роботи в аспекті попередження поширення негативних наслідків, пов’язаних з глобальними проблемами людства
РНс-9	Знання етичних норм професійної діяльності соціолога (професійний кодекс соціолога)
РНс-10	Вміння використовувати деонтологічні принципи в практиці соціологічних досліджень
РНс-11	Знання змісту основних форм навчального процесу та контролю знань студента
РНс-12	Навички підготовки викладача до проведення аудиторних та поза аудиторних форм роботи зі студентами
РНс-13	Навички розробки та складання методичних документів (навчальної програми, робочої навчальної програми, завдань для самостійної роботи, планів семінарських занять)
РНс-14	Знання функціональних можливостей комп’ютерних програмам,які використовуються соціологами: MS Office: ”PowerPoint”, ”Excel”, ”Access” та пакету ”SPSS”
РНс-15	Вміння за допомогою програмам MS Office: ”PowerPoint”, ”Excel”, ”Access” та пакету ”SPSS” презентувати отримані соціологічні дані
РНс-16	Знання передумов, чинників, форм та агентів соціальних змін, особливостей їх прояву в українському суспільстві
РНс-17	Вміння прогнозувати наслідки соціальних змін, виокремлювати їх явні та латентні функції
РПс-18	Знання минулих та сучасних форм прояву соціальної нерівності, теоретичних пояснень їх існування
РНс-19	Навички проведення емпіричних досліджень з метою аналізу стратифікаційних процесів
РПс-20	Знання провідних тенденцій розвитку сучасної соціології, основних шкіл та популярних соціологічних концепцій

РНс-21	Вміння використовувати теоретико-соціологічні знання для наукової інтерпретації об'єкта дисертаційного дослідження
РПс-22	Знання сучасних форм соціальних комунікацій, їх функціональних можливостей, тенденцій розвитку та впливу на життєві практики сучасної людини
РНс-23	Навички наукових комунікацій, ведення соціологічного дискурсу, використання ресурсів Інтернету
РПс-24	Знання про сутність соціальної адекватності управління на засадах аналізу ступеню ефективності управлінської моделі, резонуванню основним ментальним характеристикам суспільства
РНс-25	Вміння застосовувати метод кількісної оцінки соціальної адекватності управління з використанням кваліметрії
РНс-26	Вміти розробляти і реалізовувати програми теоретичних та емпіричних досліджень в рамках дослідницької парадигми Інтернету

9. Нормативний зміст підготовки за освітньою програмою, компетентності та результати навчання

№ з/п	Освітні компоненти	Обсяг кредитів	Компетент-ність	Результат навчання
	1.Загальна підготовка			
$З_1$	Світоглядні та соціокультурні основи науково-технічної діяльності	4	ЗК-1 ЗК-7 ЗК-8	РН-1 РН-2 РН-13
$З_2$	Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі	8	ЗК-3 ЗК-4	РН-3 РН-4
	Дисципліни за вибором аспіранта			
$В_1$	Сучасні інформаційні технології: Моделі та методи в інформаційних технологіях управління та прийняття рішень; Моделювання та аналіз проблемно-орієнтованих програмних систем; Інформаційні технології аналізу даних та видобування знань; Інформаційний пошук та семантичний Веб; Сучасні технології розробки веб-застосувань (Java, .Net, PHP, JS)	3	ЗК-2 ЗК-3	РН-5 РН-6 РН-7 РН-8
$В_2$	Управління науковими проектами та програмами: Управління науковими проектами та дослідженнями; Управління портфелями проектів та програмами наукових досліджень; Управління науково-технологічним розвитком підприємств	3	ЗК-2 ЗК-3 ЗК-4	РН-9 РН-10 РН-11

B_3	Педагогіка вищої школи: Основи педагогіки вищої школи; Педагогічне спілкування і риторика; Професійна культура викладача; Методологія і логіка науково-педагогічної діяльності у вищій технічній школі	2	ЗК-3 ЗК-6	РН-1 РН-12 РН-13
B_4	Інтелектуальна власність в технологічних інноваціях: Правове регулювання авторського права; Інновації, технології та патентне право; Науково-технічні інформаційні ресурси та патентно-інформаційні дослідження; Управління інтелектуальною власністю	2	ЗК-5	РН-14 РН-15 РН-16
B_5	Спеціальні розділи математики для дослідників: Математичне та комп'ютерне моделювання складних систем; Математичні методи оптимізації та прийняття рішень; Ймовірнісні та нечіткі моделі та методи в техніці та економіці; Математичні методи обчислювального інтелекту та машинного навчання	3	ЗК-1	РН-17 РН-18
B_6	Підготовка та написання дисертаційної роботи	1	ЗК-3	РН-19
2.Професійна підготовка. Дисципліни за вибором аспіранта				
B_7	Теоретична соціологія	4	ПКс-10	РНс-20 РНс-21
B_8	Новітні форми крос-культурних соціальних комунікацій	4	ПКс-11	РНс-22 РНс-23
B_9	Вимоги до підготовки наукових публікацій	2	ПКс-3	РНс-6
B_{10}	Соціологічний аналіз глобальних проблем сучасності	4	ПКс-4	РНс-7 РНс-8
B_{12}	Соціологія соціальних змін	4	ПКс-8	РНс-16 РНс-17
B_{13}	Соціологія соціальної нерівності	4	ПКс-9	РНс-18 РНс-19
B_{14}	Соціально адекватний менеджмент	4	ПКс-12	РНс-24 РНс-25
B_{15}	Етика професійної діяльності соціолога	2	ПКс-5	РНс-9 РНс-10
B_{16}	Методологія планування і організації досліджень в соціології	2	ПКс-1	РНс-1 РНс-2 РНс-3
B_{17}	Новітні методи аналізу соціологічної інформації	4	ПКс-2	РНс-4 РНс-5
B_{18}	Сучасні технології презентації даних соціологічних досліджень	2	ПКс-7	РНс-14 РНс-15
B_{19}	Методика викладання соціологічних дисциплін у вищій школі	4	ПКс-6	РНс-11 РНс-12 РНс-13

$В_{20}$	Соціологія інтернет-комунікацій	4	ПКс-13	РНс-14 РНс-15 РНс-22 РНс-26
	Педагогічна практика	2	ПКс-6	РНс-11 РНс-12 РНс-13
	Підготовка до захисту дисертації			
	Випускна атестація			
	Захист дисертації			

10. Структурно-логічна схема освітньо-наукової діяльності

Семестр	Освітні компоненти
1	Світоглядні та соціокультурні основи науково-технічної діяльності Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі Науково-дослідна робота
2	Іноземна мова; *За вибором аспіранта*: Сучасні інформаційні технології; Управління науковими проектами та програмами; Педагогіка вищої школи; Спеціальні розділи математики для дослідників; Підготовка та написання дисертації Науково-дослідна робота
3	*За вибором аспіранта:*Вимоги до підготовки наукових публікацій; Теоретична соціологія; Етика професійної діяльності соціолога; Новітні форми крос-культурних соціальних комунікації; Соціологічний аналіз глобальних проблем сучасності; Соціологія соціальних змін; Соціологія інтернет-комунікацій Науково-дослідна робота
4	*За вибором аспіранта:* Соціологія соціальної нерівності; Соціально адекватний менеджмент; Методологія планування і організації досліджень в соціології; Новітні методи аналізу соціологічної інформації; Сучасні технології презентації даних соціологічних досліджень; Методика викладання соціологічних дисциплін у вищій школі Науково-дослідна робота
5	Педагогічна практика Науково-дослідна робота
6	Науково-дослідна робота
7	Науково-дослідна робота
8	Написання дисертації Захист дисертації

11. Педагогічна практика

Практика є невід'ємною частиною ОНП та обов'язковим елементом у підготовці доктора філософії зі спеціальності «Соціологія». Метою педагогічної практики є формування та закріплення педагогічних навичок для становлення аспіранта як майбутнього викладача вищої школи. Вона спрямована на набуття навичок здійснення навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі й формування вмінь викладацької діяльності, зокрема, викладання соціологічних дисциплін, організації навчальної діяльності студентів, науково-методичної роботи. Під час відвідування занять провідних викладачів кафедри аспіранти мають ознайомитися з різними способами структурування й подання навчального матеріалу, активізації навчальної діяльності студентів, особливостями професійної риторики, з різними методами та прийомами викладацької діяльності у вищому навчальному закладі. У процесі проходження педагогічної практики аспіранти повинні оволодіти основами навчально-методичної роботи: навичками структурування та обґрунтованого перетворення наукових знань у навчальний матеріал, систематизації навчальних та виховних завдань, методами та засобами складання вправ, задач, тестів. Під час самостійного проведення навчальних занять у аспіранта повинні сформуватися уміння ставити навчальну й виховну мету, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

Педагогічна практика проводиться відповідно до змісту робочої програми, затвердженою випусковою кафедрою, яка відображає основні педагогічні технології, що використовуються у навчанні дисциплін професійного спрямування. В програмі практики вказуються назви навчальних дисциплін, вид та теми занять, план змісту кожного заняття, дані відповідального лектора.

12. Докторський іспит зі спеціальності

Іспит базується на теоретичних знанням одержаних за строк навчання в перші два роки та обзорі науково-дослідних робіт, виконаних аспірантом. Іспит приводиться в кінці другого (третього) року, триває два дні та складається з двох частин. Зміст докторського іспиту висвітлюється та затверджується відповідною програмою. Перша частина представляє письмовий іспит тривалістю ~ 4 години та служить для перевірки теоретичних підготовки зі спеціальності та знаній споріднених областей. Друга частина іспиту служить для перевірки навиків аспіранта (формулювати питання, складати план досліджень, пояснювати результати, компетентність у своєму напрямі дослідження) та складається з таких компонентів: письмовий документ по завершенню свого дослідження максимум 10 сторінок (Анотація, Вступ, Методи, Результати, Обговорення); огляд публікації з напряму дослідження аспіранта; 30-ти хвилинне усне опитування від екзаменаційного комітету (до слів «я не знаю»). Після здачі докторського іспиту аспірант формує дисертаційну роботу.

13. Науково-дослідна робота

Науково-дослідна робота аспіранта, яка виконується в рамках теми дисертаційної роботи, є головним елементом у підготовки за ОНП. За цей час аспірант навчається самостійно виконувати науковий пошук, збирати та аналізувати джерельну базу дослідження, сформулювати проблему емпіричного дослідження обрати адекватний метод збору первинної соціальної інформації, провести польове дослідження, обробити дані та використати їх для перевірки основних гіпотез дисертаційного дослідження. Науково-дослідна робота виконується під керівництвом наукового керівника, який має право пропонувати змінювати завдання, методи, засоби обробки даних, несе відповідальність за підготовку аспіранта, своєчасне виконання ним етапів дисертаційної роботи та її якість.

14. Дисертаційна робота

Підготовка дисертаційної роботи та її захист є завершенням навчання на третьому освітньо-науковому рівні. Робота над дисертацією включає наступні етапи:

1. Обрання та обґрунтування теми дисертації. Огляд літератури за темою дисертації.

2. Розробка та планування програми досліджень за темою дисертації.

3. Вибір та обґрунтування методів досліджень.

4. Одержання результатів досліджень, їх систематизація та аналіз.

5. Представлення та апробація результатів науково-дослідної роботи у міжнародних та вітчизняних виданнях, конференціях, наукових публікаціях.

6. Активна участь у роботах держбюджетних тем, міжнародних проектів, грантів, госпдоговірної тематики випускової кафедри.

7. Представлення попереднього варіанту дисертаційної роботи на засіданні випускової кафедри.

8. Підготовка та представлення до захисту дисертаційної роботи в спеціалізованій раді.

III. Кадрове забезпечення дисциплін професійної підготовки

Підготовка аспірантів за професійним спрямуванням та науко-дослідній підготовці за спеціальністю «Соціологія» проводиться працівниками кафедри соціології та політології.

№	Випускова кафедра	Кількість науково-педагогічного складу		Кількість наукових керівників
		доктор наук, проф. (доц.)	кандидат наук, доц.	
1.	Соціології та політології	2	2	4
2.	Міжкультурної комунікації та іноземної мови	1	-	1

Завідувач випускової кафедри
соціології та політології
(назва кафедри)
_____ проф. Бурега В.В.
(підпис) (прізвище)

Завідувач випускової кафедри
міжкультурної комунікації
та іноземної мови
(назва кафедри)
_____ проф. Горошко О.І.
(підпис) (прізвище)

Гарант
освітньо-наукової програми
_____ проф. Рущенко І.П.
(підпис) (прізвище)